

На відміну від класичних транспортних правовідносин суб'єктний склад правовідносин в сфері перевезень з використанням транспортних агрегаторів передбачає наявність додаткового суб'єкта з невизначеним законодавчо статусом, яким є власне транспортний агрегатор.

Отже, загалом суб'єктів правовідносин в сфері перевезень з використанням транспортних агрегаторів можна систематизувати за їх правовим статусом, під яким слід розуміти як рівень їх прав та обов'язків в відповідних правовідносинах, так і їх роль та місце в виникненні, зміні та припиненні даних правовідносин. Так, слід виділяти транспортний агрегатор, клієнта (до кола яких відносяться вантажовідправник, вантажоодержувач, пасажир, замовник поїздки) та перевізника як суб'єктів правовідносин в сфері перевезень з використанням транспортних агрегаторів.

Список використаних джерел:

1. Рябова К.О. Особливості правового статусу підприємств транспорту *Юридичний вісник*. 2018. № 1 (46). URL: http://www.law.nau.edu.ua/images/Nauka/Naukovij_jurnal/2018/statji_n_1_46_2018/24.pdf

2. Конспект лекцій з дисципліни «Транспортне право» (для студентів 1 курсу денної і заочної форм навчання за напрямом 1004 – «Транспортні технології» спеціальностей 6.100402 – «Транспортні системи», 6.100401 – «Організація і регулювання дорожнього руху», 6.100403 – «Організація перевезень і управління на транспорті», 6.050208 – «Логістика») / укл.: В. І. Петраш. Харків: ХНАМГ, 2008. 159 с.

Вернігорова Наталія Валеріївна

аспірантка 4-го року навчання,

інженер I категорії відділу економічного регулювання природокористування
ДУ «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»

МОРСЬКІ ПАРКИ ЯК ФАКТОР ЕКОНОМІЧНОЇ ПІДТРИМКИ ПРИМОРСЬКИХ РЕГІОНІВ У ПІСЛЯВОЄННИЙ ПЕРІОД

В умовах глобалізації і міжнародних зв'язків, конкурентоспроможність регіону важлива не лише у внутрішніх межах країни, але і поза ними. Для України, в умовах війни і подальшої післявоєнної відбудови змінились умови функціонування, а також можливості приморських регіонів. Серед

постраждалих галузей опинилась і сфера рекреації та туризму. Як відомо, навіть після анексії Криму 70% рекреаційно-туристичного потенціалу України було зосереджено саме на півдні України, а до високо розвинутих приморських мезорегіонів відносилась лише Одеська область [1; 2]. З врахуванням значних руйнувань інфраструктури Запорізької, Донецької, Херсонської та Миколаївської областей, перспективи їх переходу до категорії високорозвинених мезорегіонів та підтримка туристичної популярності на рівні минулих років залишається малоімовірною.

До того ж, відновлення рекреаційної сфери має свою специфіку, не характерну жодній іншій галузі економіки. Якщо відновлення промисловості постраждалих регіонів гарантує їй роботу та очікуваний прибуток, то у сфері відпочинку першопричини переваг туристів до певних регіонів, місцевостей та локацій лежать у чуттєвій сфері. Основними факторами взаємодії, та формування задоволеності культурними послугами (їх ефективності) виступають: фізичні характеристики екосистем, та особисті сприйняття громадян [3; 4]. Враховуючи воєнний час, до чуттєвих факторів впливу варто додати рівень безпеки та рівень руйнування регіону в цілому. Тому вочевидь найбільший попит на рекреаційні послуги матиме Одеська область, як найменш постраждала серед приморських регіонів. Але організація відпочинку та розвиток рекреації потребують нових підходів, актуальних з точки зору воєнного часу.

Масштабне переосмислення ресурсів прибережних районів і їх залучення до економічної і екологічної сталості регіону вбачаємо саме через створення мережі приморських та морських парків. Вони можуть значно відрізнятись за своїм призначенням, функціями, спектром культурних послуг, що у великій мірі залежить від рекреаційного потенціалу місцевості. Основним завданням створення парків даного типу є по-перше збереження природних екосистем, а по-друге привернення уваги туристів до регіону не лише у літній період, але і на протязі року. Значний потенціал у створенні приморських парків пропонуємо вбачати біля пляжних зон Одещини, в тому числі і тих, що не придатні для рекреації, або вибірково придатні (таблиця 1). У сучасному містобудуванні в останні часи виникла тенденція до адаптації несприятливих до проживання або рекреації міських просторів, в тому числі і узбережжя [5].

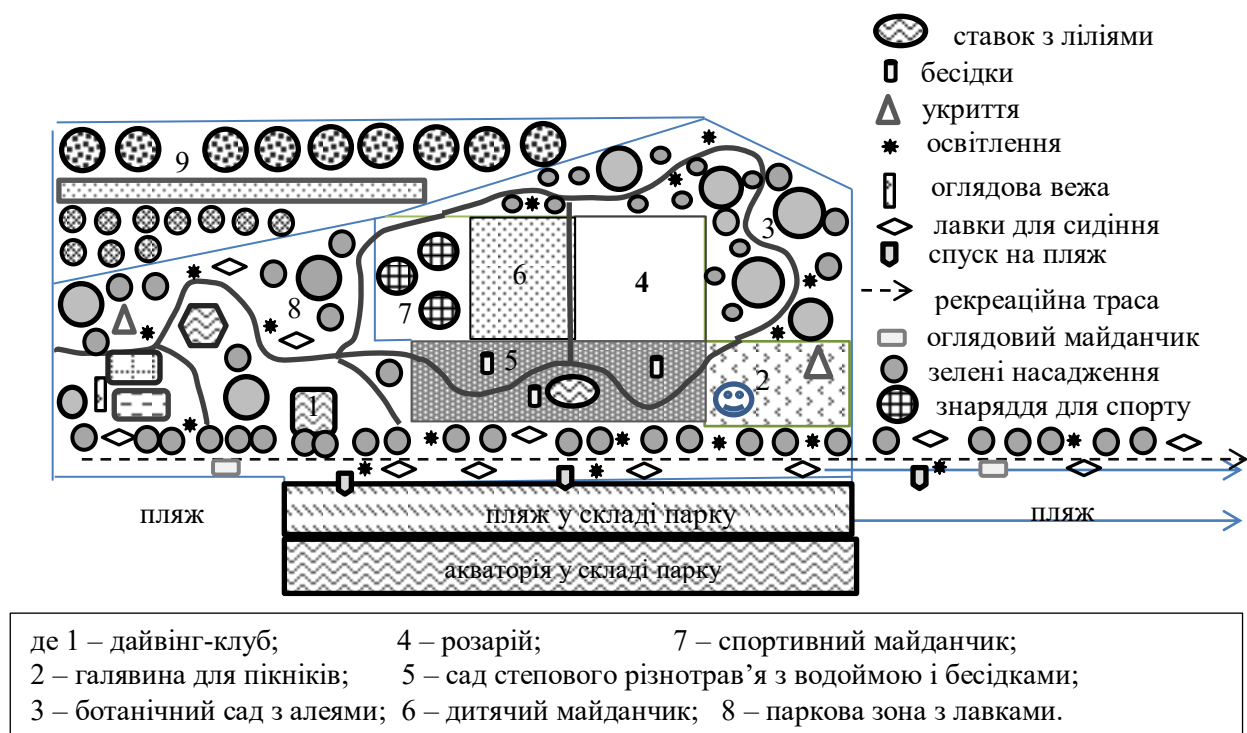
Табл. 1 – Пляжні ресурси Одеської області

Район	Довжина берега, км	Довжина пляжів, км В тому числі:			Береги іншого призначення, км
		Придатні для рекреації	Вибірково придатні	Не придатні для рекреації	
Комінтернівський	52	30	4	15	3
м. Одеса	44	35	-	-	9
Овідіопольський	28	18	3	5	2
Білгород-Дністровський	46	36	3	5	2
Татарбунарський	118	56	11	49	2
Кілійський	106	11	-	39	56
Разом по області	394	186	21	113	74

Джерело: [6]

Основна перевага приморських парків у їх функціональному різноманітті. Не обов'язковою є можливість у прийнятті водних процедур, достатньо надати відпочивальникам доступ до споглядання краєвидів та морських панорам. В Одеській області прибережні території попадають у категорію непридатних для рекреації переважно через осипи і абразивні процеси. Тому створення приморських парків на підготовчих етапах роботи має включати заходи укріплення схилів.

Абразивно-обвальні процеси в Одеській області зосереджені на берегах між лиманами Бурнас та Будаки, Дністровським та Сухим та частково східніше Одеської затоки [7]. Не дивлячись на це, між Дністровським і Сухим лиманами аварійні пляжі користуються високим попитом у туристів. Там знаходиться славнозвісні Санжійка та Грибівка. Попиту даної ділянки узбережжя сприяє природно-кліматичний фактор. У селищі Санжійка проживає 800 людей, у Грибівці – 450, для яких туристи є важливим фактором економічної підтримки. Саме такі узбережжя можна розглядати перспективними для розвитку морських парків, адже місцевість вже відома серед туристів, а інфраструктурне облаштування і збагачення рекреаційного потенціалу лише закріпить економічну стабільність громад. На прикладі даних поселень можна запропонувати розташування морського парку і буферних рекреаційних зон (рис. 1).

Інфраструктура фінансової стійкості парку:

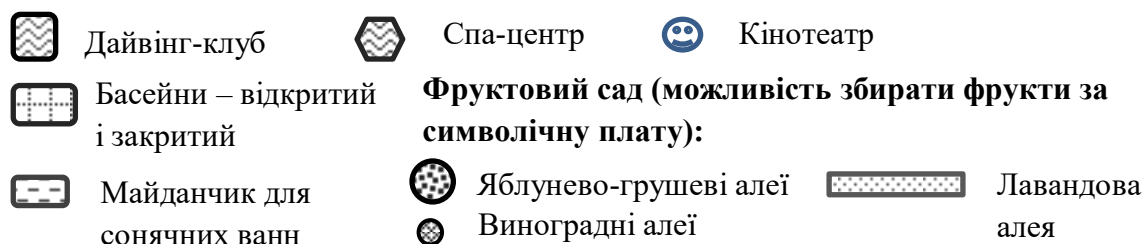

Рис. 1 – План морського парку і буферної рекреаційної зони в районі Санжійка – Грибівка.

Джерело: авторська розробка

Після проведення берегоукріплювальних робіт у прибережній зоні доцільно встановити особливий режим землекористування – з виділенням буферних зон, які були б придатні для облаштування рекреаційної траси у вигляді напівтінистої алеї вздовж моря, з декоративними насадженнями і оглядовими майданчиками.

Сучасні парки в світі функціонують і розвиваються як поліфункціональні заклади. Їх економічна ефективність визначається кількістю відвідувань. Тому розвиток парків направлений на створення комфортних умов та задоволення потреб більшості населення. Як бачимо з рисунку 1, з метою сприяння фінансової стійкості майбутнього парку нами запропоновано інфраструктурне забезпечення, яке передбачає надання платних послуг, без порушення доступу громадян до природних екосистем. В

умовах дефіциту бюджету України вкрай важливою є спроможність парків в отриманні власного прибутку, тому елементи фінансової стійкості важливі для всіх громадських парків у перспективі їх розвитку. Це переважно розміщення рекреаційних центрів та інфраструктури, фруктових насаджень, які доступні для збору відвідувачами за символічну плату.

Інший важливий аспект громадських просторів найближчого майбутнього – це безпека громадян. Невеликі поселення частіше за все не мають укриттів, які б надавали можливість безпечного перебування під час повітряних тривог. Тому створюючи інноваційний парк, необхідно врахувати і питання безпеки – у найближчі часи вони можуть стати ключовим моментом конкурентоспроможності та попиту для громадських рекреаційних просторів. Як бачимо з рисунку 1, укриття знаходяться з двох кінців парку, і відповідно надають безпечні умови для населення Грибівки та Санжійки, а також для відпочиваючих з прилеглих пляжів.

Отже, з метою подальшого розвитку паркового господарства відповідно до викликів сучасності, у найближчі часи, необхідно запровадити нові підходи до їх організаційно-економічного забезпечення. Одним із них є залучення сфери паркового господарства до економічного і соціального благополуччя країни. Тому у даній роботі запропоновано рекомендації щодо інноваційного проєкту морського парку на прикладі узбережжя Санжійка – Грибівка, на основі виявлених тенденцій повоєнної відбудови та розвитку парків і зелених, на основі наступних чинників:

- Ступінь руйнації парків та міста в цілому;
- Дефіцит державного бюджету;
- Зміни індивідуального сприйняття громадського простору громадян та іноземних відвідувачів в Україні з підвищенням актуальності його безпеки;
- Підвищення попиту на рекреаційні зони вцілілих районів Одещини;
- Дефіцит бомбосховищ та укриттів у населених пунктах.

Специфіка запропонованого проєкту парку полягає у його поліфункціональності щодо можливостей соціально-економічної діяльності, а також забезпеченні умов безпеки громадян під час військових загроз.

Список використаних джерел:

1. Деркач Т. В. Просторово-функціональний підхід у типологізації приморських регіонів. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Вип. 19. Ч. 1. 2018. С. 119-122.

2. Топчієв О. Г., Мальчикова Д. С., Яворська В. В. Регіоналістика: географічні основи регіонального розвитку і регіональної політики. Навч. посіб. Херсон: ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 372 с.

3. Dade, Marie C., Matthew G.E. Mitchell, Greg Brown, and Jonathan R. Rhodes. "The Effects of Urban Greenspace Characteristics and Socio-Demographics Vary among Cultural Ecosystem Services." *Urban Forestry and Urban Greening* 49 (February): 126641. 2020. URL: <https://doi.org/10.1016/j.ufug.2020.126641>.

4. Gu, Xiaokun, Qiang Li, and Satish Chand. 2020. "Factors Influencing Residents' Access to and Use of Country Parks in Shanghai, China." *Cities* 97 (February): 102501/ 2020. URL: <https://doi.org/10.1016/j.cities.2019.102501>

5. BIGHT: COASTAL URBANISM. DIVISARE. Official web cite. URL: <https://divisare.com/projects/368277-rafi-segal-a-u-bight-coastal-urbanism>

6. Топчієв О. Г. Одеський регіон : природа, населення, господарство. Одеса, 2003. Астропринт. 184 с.

7. Герасименко. В. Г. Оцінка туристично-рекреаційного потенціалу регіону : монографія. Одеса : ОНЕУ, 2016. 262 с.

Науковий керівник: д-р.екон.наук, доцент Петрушенко М.М.

Гуменюк Аліна Сергіївна

фахівець науково-дослідної частини, аспірант кафедри кримінального процесу, детективної та оперативно-розшукової діяльності
Національного університету «Одеська юридична академія»

ПІДСТАВИ ПРОВЕДЕННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ

Здійснення діяльності з розслідування й розкриття кримінальних правопорушень вимагає від уповноважених органів та осіб чіткого дотримання принципів верховенства права і законності, що є одними з найважливіших на шляху до забезпечення та не порушення прав людини у процесі державно-владного регулювання суспільних відносин. У контексті здійснення такої діяльності та проведення процесуальних дій, зокрема й негласних слідчих (розшукових) дій (далі – НС(Р)Д), як частини цієї діяльності, законними можна визнати лише ті заходи, види, порядок та підстави застосування яких чіткі й врегульовані.

Аналізуючи норми Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України), які стосуються підстав проведення НС(Р)Д, зокрема положення ст. 246, яка має відповідну назву «Підстави проведення негласних слідчих (розшукових) дій», можемо виділити декілька законодавчо встановлених підстав проведення негласних заходів у кримінальному провадженні. Так, до переліку підстав кримінальний процесуальний закон